

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnštvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uradnjstvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovinci v Gorici.

Sedanje volitve v goriški mestni svet so pdale dokaz, da še bivajo in da se celo čvrsto gibljejo v mestu Slovinci, potomci onih davnih prednikov, ki so utemeljili na tem lepem kraju slovensko Gorico in jo potem napravili za glavno mesto goriške grofije. Vkljub mogočnemu pritisku Italijanov, katere je vedno podpirala vlada, pogum Slovincem ni upadel, ampak jih je navdušilo prepričanje, da se bliža čas, ko bodo v Gorici gospodarji spet postali Slovinci. Zadnja leta slovenski življenj ondi mogočno narašča ne-le med delavstvom, temveč tudi med izobraženstvom.

Lahonstvo v mestnem svetu je vsled pogumnega nastopa združenih Slovinccev postalo tako prestrašeno, da je za božjo voljo prosilo Nemce in socialce, naj jim pomagajo. Tudi denarja je laške liberalce ta volitev stala silno veliko. Vkljub temu so dobili Slovinci v tretjem razredu 40% glasov, namreč 340, Italijani in kompanija pa nekaj čez 500. Samih Nemcev, katerih se je z državno železnico veliko naselilo v Gorici, je za listo laške kamore glasovalo 117. Katoliški Furlani so oddali svoje glasove za laško kri.

Tudi v drugem razredu, ki je volil včeraj, so postavili Slovinci svoje kandidate. Izid volitev v tem razredu je bil nekoliko slabši, kakor v tretjem razredu, vendar pa za prvi naskok še vedno povoljen. Slovinci so dobili po 286 do 289 glasov, združeni laški liberalci, laški krščanski socialci in Nemci pa po 582 do 594 glasov. Žal, da je nekoliko Slovinccev ostalo doma. Četudi Slovinci zdaj še ne pridejo v mestni svet, se vendar mora pohvaliti sedanji pogumni njihov nastop, kajti moči se vežbajo v boju in po volitvah vsaj vemo, kako stojimo.

Niti za las ne odnehati! Na šolskem in gospodarskem polju naprej! Gorica mora postati spet naša!

Sodni dan v Kranju.

Tudi v Kranju ima liberalna stranka svoje mladine, ki niso zadovoljni s sedanjo „farbarijo“, ampak hočejo imeti v rokah vesla stranke. Od časa do časa mladi kopitniki pobrcajo tako občutno po hrbtiščih „starinov“, da je „Jägrova“ kavarna vsa po koncu. Tako je bilo zopet zadnji ponedeljek, ko je „Dan“ v dolgem članku okričal „ljudi, ki mislijo, da so se samo zato rodili, da igrajo vlogo voditeljev.“ Zagrozil je celo, da njegov dopis lahko tem ljudem škoduje. Ciril Pirc ta dan ni imel veselja do taroka, ker je dopisnik preveč zadel v živo meso. Začelo se je sumničenje in mrzlično iskanje krivca. Dopisnik pravi, da je na to iskanje že pripravljen. Vkljub temu trdi v dopisu, da hoče odpreti občutljivo rano v njim neljubem listu „Dnevu“.

Sedaj pa pridejo razkritja. Najprej pove dopisnik liberalcem v brki, da imajo v Kranju le zato večino, ker se v njihovem taboru družijo vsi elementi (misli namreč socialne demokrate in drugo šaro), ki so nasprotniki Slovenski ljudski stranki, in da to ne bo dolgo držalo, ker vse delo liberalcev obstoja samo v negativnem boju proti klerikalizmu. Dopisnik grozi, da se bliža čas, ko liberalci ne bodo več zmagali s par glasovi večine, kakor pri zadnjih volitvah, kajti liberalci smo — pravi — „pri svojem delu neodkriti in ščitimo s firmo „narodnega meščanskega odbora“ toliko značajev dvomljive vrednosti.“ — Hud tobak za stare generale!

Nato pa dopisnik začne razkrivati tajnosti stranke in naštevati grehe posameznikov tako-le: Več let se že meče naprednim volilcem pesek v oči v obliki nekakega „političnega društva“, ki ga pa čakamo zastoj. Zadnje deželnozborske volitve so nam zadonele v Kranju kot nekaj „memento mori“. Imeli smo potem vsak četrtek v drugi gostilni sestanek, obrali smo skoro vse kranjske gostilne, in kaj je rezultat? Edino to,

da smo bili tudi v gostilni človeka, ki ni niti liberalce, niti pošten klerikalec, temveč človek, ki obrača svoja usta hitreje za koščekom kruha kot vetrnica za najlahnejšo sapico. Slabo bo za nas, ako bomo hodili napredno politično društvo reševati v lokal človeka, ki se je lansko leto tako hlapčevsko klanjal škofu. (Dodamo naj pojasnilo, da je g. Rebolj zato prišel pod nož mladina, ker se je klanjal škofu, vkljub temu pa še vedno imel besedo v zadnji seji mestnega sveta.) Nato pa dopisnik priloži temu gospodu, kvartopircem in liberalnim „slabim duhovom“, ki „se opirajo na svoj denar“, še par gorkih, ko pravi: „Vsakemu poštemu človeku mora se tako postopanje gabititi in skoro bi človek sam pristal na to, da si je ta gospod prikartal milost liberalcev, če že ne oficijelnih voditeljev, pa vsaj onih slabih duhov, ki inspirirajo iz ozadja vsak korak, opiraje se na svoj denar“.

O „Narodnem parasitu“ se pripoveduje, da tačas, ko ga je z daljšimi članki fotografiralo pokojno „Jutro“, se je v kavarni slišalo, da bo že treba nekaj žrtvovati. „Jutro“ je res precej potem prekinilo s članki. Nekaj podobnega ima znabiti v mislih tudi dopisnik „Dneva“, ko nadalje začne obirati bivšega predsednika „Narodne Čitalnice“, ki bi rada prišla pod svojo streho. Tu so razkritja in očitanja, kakršna se ne slišijo vsak dan. Govori se v članku o „nujnih opravkih“ za časa zadnjih volitev, o teroriziranju g. Pirca, da bi bil ta gospod imenovan za častnega člana „Čitalnice“, o razkošju „naprednjaka“ in primerjanju njega s tiskarskim strojnikom in čevljarjem; dopisnik mu očita stotake za „Slovensko Stražo“ in za ložo ob priliki katoliškega shoda, ne molči celo o „Flottenverejnu“ in „la Furlana“, ter neokusno namiguje, da bo drugič še nekaj povedal.

„Dnevar“ pravi na koncu članka, da se mora rabiiti „trda pest“, ker liberalna stranka v Kranju potrebuje „manj ljudi, pa več značajev.“ Koliko bo ta trda pest izdala pri g. Vinku Majdiču, bomo

PODLISTEK.

Iz ptičjega življenja.

1. Seničica.

Iz češčine priredil V. Hybášek.

Na hribčku nad vasjo sedi stara cerkva sv. Lavrencija. Dolga stoletja tam sedi, vsa bela kakor starka. Modro in molče gleda v dolgo dolino. Solnce jo poljubuje, veter jo hladi, dež jo natepa, a ona tiho in mirno prenaša lepo in grdo vreme.

Videl sem enkrat oko čebele pod drobno-gledom. Cela mreža drobnih očesec, krasnih in pravičnih. Taka okna ima cerkva na našem hribčku. Sestavljena so iz samih drobnih, v svinec skrbno vdelanih šesteroogelnih steklenih tablic in skozi ta posebna okna opazuje cerkva obširno pokrajino. Dolgo je risal mrz na oknih svoje čarobne cvetlice, vihar jih je tresel, sneg se je vanje zaganjal, — toda okna so vse to prenesla in končno dočkala — pomlad. Orosila so se, kakor solze se je stekala po njih zgoščena para in kapala na vlažen, mrzel tlak.

Takrat je že na pokopališču, na grobovih krog cerkvice, poganjala prva travica, gosta in mehka kakor kožušek, le tuintam je izmed nje boječje pokukalo nežno očesce marjetice.

In visoko nad temi grobovi so v še golih kronah lip nemirno poskakovali ptiči, smejali se

in kregali, podili se in si nagajali, tako da to niti petje ni bilo, ampak le tako veselo in razposajeno vpitje, kakor ga le ptiči znajo, kadar se bliža pomlad. Posebno kos z drozdom, oba mojstra, sta si izmišljala vedno nove in nove melodije kot bi se kosala in za stavo žvižgala svoje kratke kompozicije.

S prekrasnimi biseri posuti škorci so same nevoščljivosti utripali s krili in so poskušali oba pevca posnemati, toda želi so le posmeh ptičjega zboru. Posebno vrabci so se repčili kot neurtudljivi in strogi kritiki, dočim so se strnadi s seničicami vred zadovoljevali s kratko, presekanjo melodijo — kakor bi delali le posmešne opazke — pa so jo zato vedno in vedno ponavljali. Le dva ali trije škranjčki so se to jutro dvigali v višave nad pokopališčem, nad drevesi in cerkvico, in kakor drobno cvetje so se jim sipali iz griec veseli trilci in popevke.

Solnce božje stopa polagoma višje in višje. S svojimi žarki se poigrava kakor z nežnimi prsti v brezlistnih glavah dreves. In, glej, v žilah starih velikanov se jame samega veselja pretakati sok in na koncih vejic se napanjajo, nalivajo in pokajo zeleni popki. Pogledalo je solnce skozi špranje tudi v zvonik. Stari zvon se je zakolebal; ljudem tam doli na vasi se zdi, da jih že davno ni tako slovesno in veličastno vabil k jutranji sv. maši, kakor danes, na praznik oznanjenja Device Marije. Le malo je takih, ki bi se upirali in bi ne bili pokorni temu vabilu.

Najprej so prihiteli otroci, pomešali svojo brezskrbni smeh med ptičji spev, privabili deklice, za temi so prišli fantje, in predno se je sv. maša pričela, je bila že vsa župnija zbrana v svoji cerkvi. Tu je sicer še dišalo po zimskem zraku, debeli zid je še dihal vlažnost, kamniti tlak se je potil, toda okna so bila že suha in radostno so se lesketala v solncu, ki se je sem vlivalo v širokem toku... Vsa vrata v cerkev so bila na stečaj odprta, cerkva ni mogla danes niti sprejeti vase vseh svojih vernikov. Zato so se stiskali ljudje, glava pri glavi, med vrati in pred njimi, spomladanski veterc pa je pihljal nad njihovimi glavami skozi cerkveno ladjo do samega altarja v svetišču...

Tam je stal duhovnik v mašni obleki z evangelijem v roki in je s preprostimi besedami razlagal pomen praznika: „oznanjenje“ pomladi ne le v naravi, ampak tudi pomladi duhovne v novem življenju enkrat, po smrti, potem pa pomladi idealne, namreč prihoda Kristusa, katerega spočetje je „angel Gospodov oznanil Mariji“ na današnji dan.

Ko je končal, zadonele so resno orgle in takoj se je tudi oglasilo navdušeno petje ljudske množice. Še petje se je danes glasilo bolj radostno, prsi so se širile, lica so rdela, duša se je zlivala z dušo in tako si je ta svečani praznični trenutek in pomladansko razpoloženje vse podjarmilo in napojilo vso množico z najčistejšim veseljem.

Steckenpferd lilijno-mlečno milo

od Bergmann & Co., Tetschen ob Elbi

je čedalje bolj priljubljeno in razširjeno radi priznane vpliva proti pegam in dokazane nedosegljive vrednosti z ozirom na negovanje kože in telesne lepote. Tisoči priznanih pism. Mnogoštevilna odlikovanja! Pazite pri nakupu izrecno na znamko „Steckenpferd“ in na celi naslov. Cena 80 vin. v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako priporočila vredno je tudi Bergmanovo lilijno mazilo „Manera“ za ohranitev lepili in nežnih ženskih rok. Cena 70 v za tubo.

Ganglional

je iz najboljših rastlin in po lastni sestavi pripravljen čaj, kateri se rabi z vspehom kot

domače sredstvo proti živčnim obolenostim.

Učinek tega čaja se pokaže posebno v tem, ker umiri živce, lajša bolečine, redi kri, odpravi krče, povrne spanec, sploh vpliva kar najbolje na telesno moč in dobro razpoloženje, kakor tudi na prebavo.

Ganglional se dobi pristen edino le pri c. in kr. dvornem in komornem založniku

JULIJU BITNERJU, lekarnarju
Reichenau, Nižje Avstrijsko.

Cena eni škatljici z natančnim navodilom 3 krone. Dobi se se pa tudi v vseli lekarnah, drugače pa od zgorajšnje lekarnarje proti pošiljlatvi 3 krone poštne prosto.

Slavnemu občinstvu najuljudneje naznanjava, da bodeva od sedaj naprej prodajala

vse vrste vina po 80 v
ter se priporočava za obisk.

Z velespoštovanjem

Jakob Gorjanc in Franc Šuštaršič,
gostilničarja na Primskovem.

Sirolin "Roche"

zdravniško priporočen pri
vseh obolenostih soplil.

Plijučne bolezni
vnetje soplinskih sluznic,
oslovski kašelj.

Dobi se v vseh lekarnah po
4 K steklenica.

V najem

se odda s 1. julijem t. l. stara, že
nad 150 let obstoječa gostilna
nasproti farne cerkve v Šenčurju pri
Kranju. Natančnejša pojasnila daje **Ivan**
Graiser, Primskovo pri Kranju.

Obenem naznanjam, da imam v za-
logi veliko množino raznovrstnega

pristnega vina

od 36 vin. dalje na debelo, ter
da sem znižal cene tudi
na drobno.

Ivan Graiser
Primskovo pri Kranju.

i - i - i - i - i Kak lepo diši.

To je pa tudi popolnoma res!
Krasen duh, fin okus, krasno
::: barvo, vse to ima moja :::

žitna kava.

Ni je bolje in ne bode je bolje.
Samo K 3.50 stane 5 kg v lepi
vrečici vsake poštne prosto
vrhu tega dobite še lepa ko-
ristna darila. Ne čakajte, am-
pak naročite si takoj a samo pri

Karlu Tišler-ju,
Schönfeld pri Bečovu (Češko).

Zahvala.

Ob britki izgubi našega iskreno ljubljenega, nepozabnega
brata in strica, gospoda

ANTONA BURGER

veleposestnika in gostilničarja v Hrašah, imejtelja srebrnega zaslužnega
križca s krono, župana in častnega občana občine Smlednik itd. itd.

si štejemo v dolžnost, da se zahvalimo vsem in vsakemu posebej
za izraze sočutja in pietete, ki so jih izkazali pokojniku. Iskrena
zahvala prečastiti duhovščini za zadnja tolažila in spremstvo pri
pogrebu, zlasti prevzvišenemu škofu tržaškemu dr. Andreju Karlinu,
ki je blagovolil rajnkega pokopati. Topla zahvala veleblago-
rodnemu gospodu kranjskemu deželnemu glavarju za poslano izraze
sočutja, gospodu poslancu Zabretu, vsem gospodom županom in
občinskim odbornikom, cenjenemu učiteljstvu in šolski mladini,
gospodom orožnikom, znancem in prijateljem, kakor tudi faranom
za zadnjo čast, ki so jo izkazali pokojniku.

Vsem bodi Bog obilen plačnik!

Hraše pri Smledniku, dne 31. marca 1914.

Žalujoči ostali.

TVRDKA J. V. STARÈ V KRANJU

naznanja uljudno slav. občinstvu iz mesta in dežele otvoritev svoje po-
polnoma na novo založene

manufakturne in konfekcijske trgovine

v prostorih dosedanje trgovine g. J. Pfeifer v Kranju št. 23.
poleg dobro znane Jahačeve gostilne.

Ugoden nakup, zveza s prvovrstnimi tovarnami ter dolgoletno delovanje in izkušnje v
tej stroki mi dajejo upanje, da vsem zahtevam veleocenjenega občinstva v vsakem oziru ustrezem.
Ker se je doseđanja zaloga prejšnje trgovine razprodala, obstoji nova zaloga iz
najnovjšega in najokusnejšega prav dobrega blaga vseh
vrst tako, da lahko slavnemu občinstvu kar najbolje postrežem.

Priporočam se na obilen poset in beležim

z najodličnejšim spoštovanjem

J. V. Starè prej J. Pfeifer.